

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Õppimiskohustus ja KOV

Külli Solo

Õppimiskohustuse reformi projektijuht
12.08.2025

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Õppimiskohustus 18. eluaastani
jõustub 1.09.2025

Õppimiskohustus 7.- 18. aastased

Esimesed põhikoolilõpetajad, kellele
rakendub, on õpilased, kes 2025. aasta
septembris alustavad 9. klassi

Eesmärk

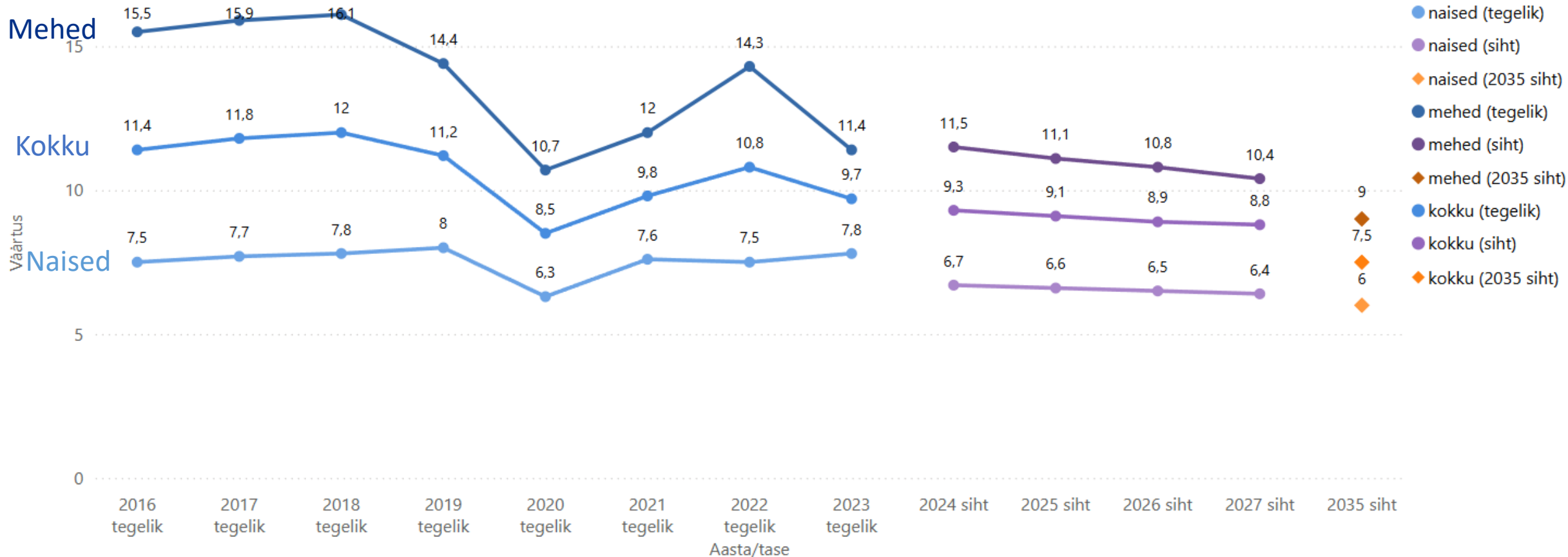
Tagada, et kõik põhikooli lõpetajad leiavad endale sobiva õppekoha ja kõigil õpilastel oleks võimalik omandada keskharidus või kutseoskused läbi mitmekesiste ja kvaliteetsete õppimisvõimaluste ning seeläbi:

- omandada üldpädevusi ning tööturul vajalikke oskusi ja teadmisi
- teha teadlikumaid valikuid
- edasine haridustee jääks avatuks ka tulevasteks õpinguteks
- laduda vundament elukestvaks õppeks

Hetkeseis ja siht

Madala haridustasemega mitteõppivate 18–24-aastaste osakaal (%)

18-24 aastased noored, kelle kõrgeim lõpetatud haridustase on põhiharidus või madalam. Osakaal kõigist 18-24 aastastest.
Andmed: Haridussilm, september 2024 seisuga

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Sihtrühmaks toevajadusega lapsed ja noored

- Kuni 18. aastased väljalangemisohus põhikooli õpilased
- Noored, kes ei jätka õpinguid peale põhikooli lõpetamist
- Alla 18. aastased noored, kes ei õpi ega tööta (NEET-noored)
- Kutseharidusest 1. õppeaastal väljalangejad*
- Gümnaasiumist 1. õppeaastal väljalangejad*

**Väljalangeja - ei jätka lõpetamisega samal aastal õpiteed
vs katkestaja – ei jätka õpiteed*

Õppimiskohustuse reformi sisu

Kaasav haridus ja toe vajadusega õpilaste
toetamine sh lisaõpe

Kutseharidusreform

- uued kutsehariduse ja kutsekeskhariduse
õppekavad
- ettevalmistav õpe (2026/2027 õa)

Karjääriõpe koolides

**Põhikooli
järgsed
õpirajad**

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Märkamine ja koostöö lahenduste leidmises

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Mõistmine ja tahe

toevajadusega õpilasi ja peresid märgata ja aidata

Koostöö

kooli, pere ja kohaliku omavalitsuse koostöös lahenduste leidmine

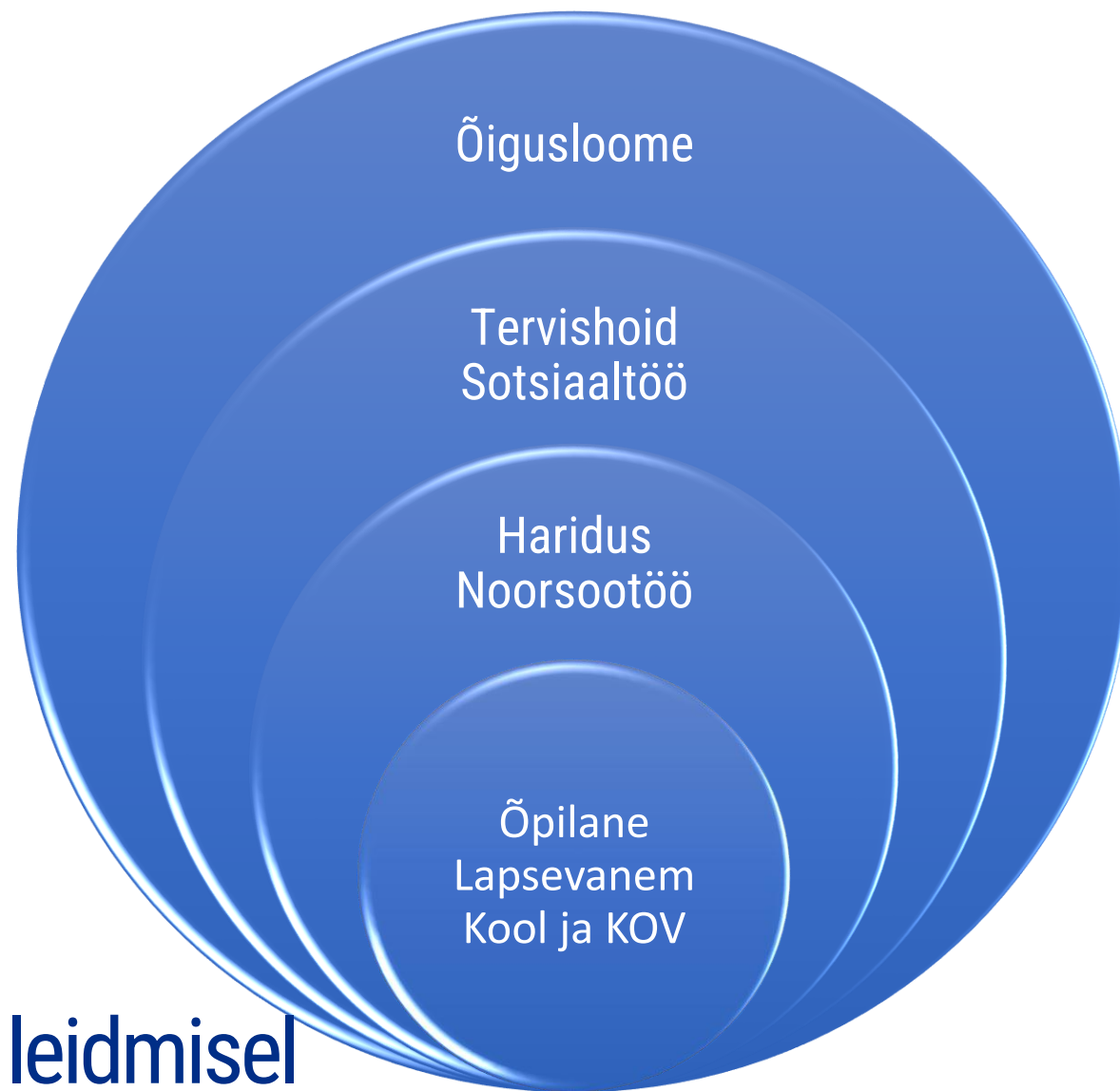
Karjääriõpe

oskused toetada ja kujundada õpilasele sobiv õpitee
sh mitteformaalõppe arvestamine

Suhtlus

küsida, otsida ja leida abi

Märkamine ja koostöö lahenduste leidmisel

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Võrumaa LÕIM projekt ja praktika

Tere tulemast Võru maakonna laste ja noorte heaolu toetavasse töökeskkonda!

Loe projektist lähemalt →

Kas tead kedagi, kes vajab tuge?

Märka varakult, toeta õigeaegselt.

Teata abivajadusest

Spetsialistid

Psühholoogid

Sotsiaalpedagoogid

Logopeedid

Lastekaitespetsialistid

HEV koordinaatorid

Noorsootöötajad

Noorte heaolu spetsialistid

Perearstid

Teenusepakkujad

✓ Vaimse Tervise Kabinet

✓ Johannes Mihkelsoni Keskus

✓ Sakrum

✓ Rajaleidja

✓ Eesti Töötukassa

Vanemahariduse koolitused

✓ Väärtuslikud toitumise teadmised, mida lastele edasi anda

✓ Nutikalt nutis lapsevanema roll lapse digikäitumise kujundamisel

Tule võta osa toimuvatest sündmustest!

26/02/2025 - 26/02/2025

Muu

LÕIM2 Võru valla võrgustiku kohtumine EWERSis
Kestvus: 10:45-15:00 Asukoht: EWERS peamaja P312 Lisainfo: monika.kuuba@edu.voruvalld.ee

11/03/2025 - 11/03/2025

Konverents

Haridusasutuste heaolustiimide seminar
Toimumise aeg: 9-14. Koht: Parksepa Keskool Rohkem infot: ene.veberson@vorumaa.ee

18/03/2025 - 18/03/2025

Muu

Haridusasutuste heaolustiimide arengupäev
Aeg: 8:30-13:00 Koht: selgumisel Lisainfo: ene.veberson@vorumaa.ee

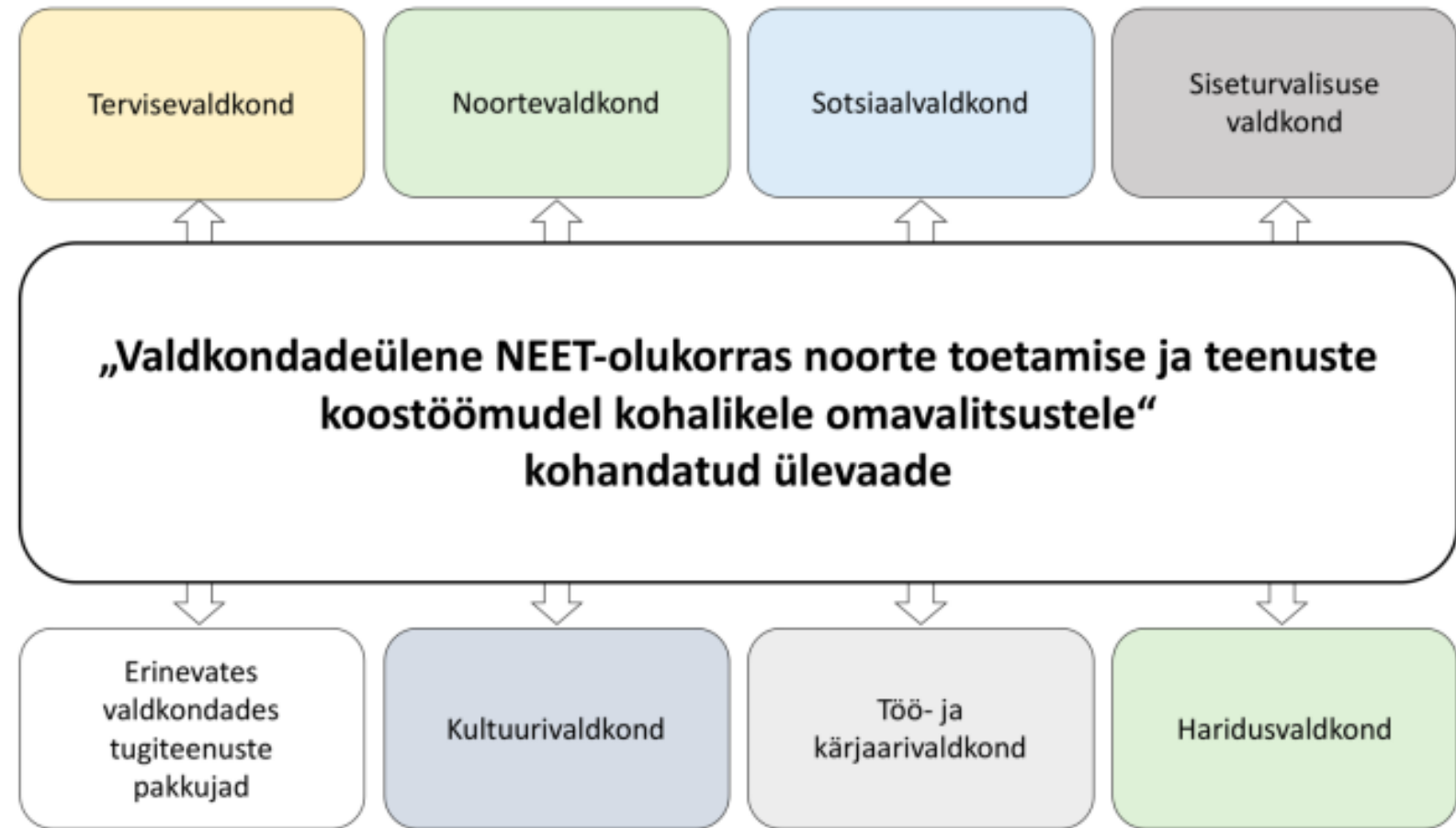

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Meetmed

Koostöömudel kohalikele omavalitsustele

Karjääriõpe ja karjääriteenused

- Juhend koolidele "Õpilaste karjääripädevuste arengu toetamine„
- Karjääriõppe arendamine Eesti Karjäärinõustajate Ühing
- Karjääriõpe (HARNO) sh pädevuste mudel Piirkondlike karjääriteenuste mudelite teenusedisain (raport)
- Töötukassa karjääriteenused õpilastele ja koolidele
- Toolkit for school success õpilastele, koolidele, õpetajatele, vanematele

Noorsootöö

- Noortegarantii tugisüsteem NGTS: üle Eesti kohalikes omavalitustes ca 100 noorte heaoluspetsialisti ja 19 koordinaatorit.
- Harjumaa NGTS projekti koordinaator Polina Popova
- Kaasamine noortekeskuste tegevustesse ja mobiilne noorsootöö KOVides
- Eesti Noorteühenduste Liit
- Kaitseliit – Noored kotkad ja Kodutütred
- Skaudid skaut.ee ja gaidid gaidid.ee

**Toetav
võrgustik**

MKM toetusmeede NGTS noorte heaoluspetsialistid KOVides „Töölase konkurentsivõime toetamine“

§ 4. Toetatavad tegevused

1) tegevusi, mille eesmärk on suurendada mittetöötavate 16–29-aastaste noorte tööalast konkurentsivõimet ja nad tööle aidata või haridussüsteemi lõimida, suunates tegevusi ka nende vanematele ja tugivõrgustikule, ning tegevusi, mis toetavad ennetustööd, mis on suunatud lastele ja noortele alates 13-ndast eluaastast;

- Rajaleidja nõustamine
- Vaimse tervise õde
- Lasteabi.ee 116111
- Peaasi <https://peaasi.ee/haridus/>

**Toetav
võrgustik**

- Lapsetoetus kuni 19. aastaseks saamiseni jooksva õppeaasta lõpuni
- Sotsiaaltoetused
- Riigigümnaasiumid ja kutsekoolid - õpilaskodu, majutustoetus ja sõidutoetus
- Kutsehariduse omandajatele makstakse koolide poolt õppetoetusi ja vajaduspõhist eritoetust
- Koolides on tasuta või omaosalusega koolilõuna

**Toetused
perele ja
õpilasele**

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Väljakutsed

Õpilaste probleemid

- Motivatsioonilangus ja madal enesehinnang, sageli seotud varasemate negatiivsete koolikogemustega.
- Vaimse tervise probleemid (ärevus, depressioon), mis takistavad järjepidevat kooliskäimist ja keskendumist.
- Keerulised suhted õpetajatega ja kaaslastega, koolikius, "halb seltskond"

- Puuduliku eesti keelega hariduslike erivajadustega õpilased
- puudulik eesti keel jätkamaks haridust kutseõppes või gümnaasiumis

Info: <https://hm.ee/uleminek>

Kodus puuduv tugisüsteem

Pere toetus, stabiilsus ja õppimist toetavad harjumused on sageli nõrgad või puuduvad

- pere kehv majanduslik olukord, töötud vanemad, üksikvanema või vanavanemate peres kasvamine, madala haridustasemega vanemad
- välispäritolu, puudulik eesti keel

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Õppimiskohustuse täitmise tagamine ja seire

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Seadused (jõustumine 1.09.2025)

Haridusseadus

HaS § 10³ Valla ja linna ülesanded ning rakendatavad meetmed lapse õppimiskohustuse suhtes

Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus (PGS)
Kutseõppeasutuse seadus (KutÕS)

Seaduste muudatused **Riigi Teatajas**
Seaduste muudatuste **seletuskiri**

Haridusseadus § 10³

§ 10³. Valla ja linna ülesanded ning rakendatavad meetmed lapse õppimiskohustuse suhtes

(1) Valla- või linnavalitsus peab õppimiskohustuslike laste üle arvestust. Õppimiskohustuslike laste ja nende seaduslike esindajate toetamiseks seirab valla- või linnavalitsuse volitatud isik iga kuu Eesti hariduse infosüsteemi kaudu valla või linna haldusterritooriumil elavate õppimiskohustuslike laste õppes osalemist. Valla- või linnavalitsuse volitatud isikule tehakse Eesti hariduse infosüsteemis kättesaadavaks ka valla või linna haldusterritooriumil elavate tuge vajavate õppimiskohustuslike laste seaduslike esindajate rahvastikuregistrisse kantud elukoht, lisa-aadress ja kontaktandmed.

(2) Käimasoleval õppeaastal põhihariduse omandanud õpilaste puhul tagab valla- või linnavalitsus õppimiskohustuse täitmise hiljemalt 1. novembril, täites käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud ülesandeid.

(3) Õppimiskohustusliku lapse elukohajärgne vald või linn toetab vajaduse korral õppimiskohustuslikku last, seaduslikku esindajat ja kooli, luues tingimused õppimiskohustuse täitmiseks, sealhulgas:

- 1) selgitab välja õppimiskohustuse täitmata jätmise põhjused ja õppimiskohustuse täitmist toetavad meetmed ning korraldab meetmete rakendamist;
- 2) korraldab koolitusi ja nõustamist õppimiskohustust mitte täitvate laste seaduslikele esindajatele, et toetada neid õppimistingimuste loomisel;
- 3) kehtestab õppimiskohustuse täitmise tagamiseks korra, milles määrab ametikoha või struktuuriüksuse, mille ülesandeks on rakendada käesoleva lõike punktis 1 nimetatud meetmeid, ja meetmetega seotud tegevuste korralduse.

(4) Valla- või linnavalitsus avaldab käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 3 nimetatud korra ja korras määratud ametikoha või struktuuriüksuse kontaktandmed oma veebilehel.

(5) Kui õppimiskohustuse täitmist takistab lapse abivajadus lastekaitseaduse või sotsiaalhoolekande seaduse tähenduses, tagab vald või linn lapse abistamise nimetatud seadustes sätestatud korras. Valla- või linnavalitsus kaasab kooli lapse abivajaduse hindamisse ja abi osutamisse.

(6) Lapse elukohajärgne valla- või linnavalitsus teavitab kooli menetluse alustamisest ja edasisest koostööst.

[RT I, 23.12.2024, 1 - jõust. 01.09.2025]

Laps ja noor - 7.-18. aastane	LAPSEVANEM või EESTKOSTJA
Õppimiskohustus osaleda põhi-, kesk- või kutsehariduse õppes ning omandada teadmisi, oskusi ja pädevusi, et tagada enda areng.	loob õppimiskohustuslikule lapsele kodus õppimist võimaldavad tingimused ja õppes osalemise eeldused; kasutab igapäevaseks infovahetuseks kooli määratud infokanalit; jälgib õppimise edenemist ja teavitab probleemide korral kooli; esitab koolile oma kontaktandmed ja teavitab nende muutustest; pöördub kooli ettepanekul koolivälise nõustamismeeskonna poole; taotleb vajaduse korral koolilt ja lapse elukohajärgselt valla- või linnavalitsuselt lapse õppimiskohustuse täitmist toetavate meetmete rakendamist ning kasutab neid meetmeid; algatab vajaduse korral õpilase arengut toetava vestluse, osaleb õpilase arengut toetaval vestlusel ja panustab lapse õpitee valikuvõimaluste väljaselgitamisse; esitab taotluse lapse põhikooli vastuvõtmiseks ja kinnitab lapse taotluse edasiõppimiseks pärast põhihariduse omandamist; tutvub õppekorraldust reguleerivate aktidega, mis on avalikustatud kooli veebilehel, ja täidab teda puudutavaid sätteid; teeb koostööd kooliga ja lapse elukohajärgse valla- või linnavalitsusega.
eKool, Stuudium	eKool, Stuudium
(Haridusseadus § 10 ¹)	(Haridusseadus § 10 ²)

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

	KOOL	KOV
Võtmeisikud: ennetus, märkamine ja õppimise toetamine	koolijuht / direktor, õpetajad, klassijuhataja, karjäärinõustaja, psühholoog, sotsiaalpedagoog, eripedagoog, logopeed, HEV-koordinaator, õpilasnõustaja, huvijuht, õpilasesindus, haridustehnoloog	sotsiaaltöötaja, lastekaitsetöötaja, haridusspetsialist, noorte heaolu spetsialist (vanus 16+) , mobiilne noorsootöötaja, tugiisik
Õppimise toetamine ja seire	PGS §36 Kutseõppeasutuse seadus § 31 ¹ Haridusseadus § 38	Haridusseadus § 10 ³ ja § 38
Seire töölaud	EHIS	Haridussilm
Seire info vahetamine	Direktor või kooli pidaja määrab isiku, kelle tööülesannete hulka kuulub koolis õppimiskohustusega seotud info valla- või linnaavalitsusega vahetamise korraldamine (PGS §36).	KOV määrab õppimiskohustuse teemaga tegeleva spetsialisti ja avaldab ametikoha KOV veebilehel (HaS § 10 ³ lõige 4)

- ❖ Andmed EHISe väljundites
- ❖ Aruannete töölaudad haridussilm.ee
- ❖ EHISes info 7-18. aastaste kohta, kes ei õpi üldhariduskoolis või kutseõppeasutuses, sõltumata kooli asukohast;
- ❖ KOVil tekib võimalus lisada EHISes õpilase juurde andmed välismaale lahkumise kohta;
- ❖ Kui laps vahetab elukoha KOVi või saab 18-aastaseks, siis KOVile teda enam aktiivses nimekirjas ei kuvata;
- ❖ Kuvatakse andmed viimase poolelijäänud õppimise (sh väljaarvamise põhjuste kohta) ja lapsevanemate Rahvastikuregistri kontaktandmed.

EHIS ja
Haridussilm

Väljalangemisohus õpilastega seotud tegevused kooli poolt EHISes

Väljalangemisohu määratlemise aluseks on kolm kriteeriumi (PGS § 36 lg 3):

1. põhjuseta puudumine vähemalt kahe järjestikuse nädala jooksul;
2. õpivõlgnevused;
3. õpetajate või tugispetsialistide hinnangud täiendava toevajaduse kohta.

Kool viib läbi hindamise ning rakendab vajalikke lisameetmed (PGS § 36 lg 4);

Kui kooli poolt rakendatud tugimeetmeid ei ole andnud tulemust või kui kool ei saa enam lapse või lapsevanemaga kontakti, siis kaasab kool kohaliku omavalitsuse:

- ❖ Kool algatab EHISes väljalangemisohus oleva õpilase juhtumi ja lisab õpilase andmete juurde algatamise kuupäeva;
- ❖ EHIS teavitab juhtumi loomisest KOV töötajat, kellel on EHISes vastavad õigused;
- ❖ EHISes kuvatakse KOV töötajale õppimise ja rakendatud toemeetmete andmeid, varasemate juhtumite ajalugu ning lapsevanemate kontaktandmed;
- ❖ KOV töötajal on kohustus peale teavituse saamist algatada EHISes juhtumi menetlus (st lisada staatus „menetluses“ ja kuupäev);
- ❖ EHIS saadab automaatselt koolile teavituse, et KOV on menetlust alustanud;
- ❖ Kui juhtum lõpetatakse, lisab KOV staatuse „lõpetatud“ ning kuupäeva.

- ❖ Kui õpilane vahetab elukoha KOVi, siis suunatakse poolelijäänud juhtum lahendamiseks uuele KOVile ja saadetakse EHISest automaatne teavitus.
- ❖ Kui õpilane saab 18 aastaseks, asub õppima teise kooli või välismaale, siis kuvab EHIS neid andmeid infona juhtumi ajalooos.

Õppimiskohustus – infosüsteemid

- ❖ Õppimiskohustuse seire kogu õppeaasta jooksul koolis Eesti hariduse infosüsteemis [EHIS](#) ja KOV töölaud [Haridussilm](#)
- ❖ Põhikooli eksamid [eksamite infosüsteem EIS](#)
- ❖ Põhikooli tulemuste andmed lõpetajatele [haridusportaal EDU](#)
- ❖ Kutse- ja keskharidusse ühtne sisseastumisprotsess [sisseastumise infosüsteemis SAIS](#)
- ❖ Kutsekeskhariduse uued õppekavad - kutsekoolide ja kõrgkoolide [õppeinfosüsteemis Tahvel](#)

- ❖ Ehis.ee Eesti Hariduse Infosüsteem
ehis.tugi@hm.ee, 765 5050 (E-R 9.00 – 16.00)
- ❖ Haridussilm.ee haridussilm.tugi@hm.ee
- ❖ Sais.ee Sisseastumiste Infosüsteem
sais@tugi.edu.ee, 6080707 (E-R 9.00 – 16.00)

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Aitäh!

hm.ee

Õppimiskohustus

Külli Solo | Kylli.solo@hm.ee

ALUS-, PÕHI- JA KESKHARIDUS

Alusharidus

Põhiharidus

Keskharidus

Õppimiskohustus

Uppekavad

Tehisaru koolis

Õppevara

Rahvusvaheline haridus Eestis

Toe vajadusega õpilased:
õppekorraldus ja tugiteenused

Õpilaskodud

Kooliturvalisus

Karjääriteenused

Ettevõtlus- ja karjääriõpe

Haridusvõrk

Muu koduleelega laps ja noor

Inseneriakadeemia

Rahvuskultuuriseltside huvikoolid

Üldharidus ja noored > Alus-, põhi- ja keskharidus > Õppimiskohustus

Õppimiskohustus

Haridus- ja Teadusministeerium on alatanud õppimiskohustuse reformi ning koostöös erinevatest partnerorganisatsioonidest moodustatud töörühmadega kokku pannud muudatuste paketi. Põhilised seadused, mida uuendused puudutavad, on haridusseadus, põhikooli- ja gümnaasiumiseadus ning kutseõppeasutuse seadus. Muudatused toovad kaasa õppimiskohustuse ea pikendamise 18. eluaastani ja kutsehariduse reformi. Riigikogu kiitis muudatuste paketi heaks 04.12.2024.

Reformi eesmärk

Reformi eesmärk on toetada iga õppija haridustee jätkumist peale põhikooli ning vähendada väljalangevust kutse- või üldharidusõppest, et kõik eesti noored püsiks õppes täisealiseks saamiseni ja nende edasine haridustee jääks avatuks ka tulevasteks õpinguteks kutse või kraadi omandamisel.

Õppimiskohustus rakendub noortele, kes 2025. aasta sügisel alustavad õpinguid 9. klassis.

Tulemuste saavutamiseks on vaja kohaliku tasandi haridus-, noorsootöö- ja sotsiaalvaldkonna koostööd ning erinevate ministeeriumite panust õpilaste karjääriõppe ja -nõustamise süsteemi loomisel.

Seadused ja määrused

- Eesti Vabariigi haridusseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (õppimiskohustuse kehtestamine)
- Tutvu eelnõu ja eelnõu seletuskirja viimase versiooniga Riigikogu kodulehel
- Pressiteade: 04.12.24 : Riigikogu võttis vastu õppimiskohustuse ja kutsehariduse reformi elluviimist võimaldava seadustepaketi

Infomaterjalid

- Üksleht "Õppimiskohustuse reform – info koolidele ja kohalikele omavalitsustele"

